

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2020. gada 22. oktobrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Daiga Rezevska un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk –
Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 192/2020),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 6. panta ceturrtās daļas 2. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam.

2. Apstrīdētā norma paredz, ka valsts amatpersonai, kurai likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7. pantā noteikti speciālie amatu savienošanas ierobežojumi, ir atļauts savienot valsts amatpersonas amatu ar pedagoga, zinātnieka, ārsta, profesionāla sportista vai radošo darbu, arī veicot šo darbu kā saimnieciskās darbības veicējam saskaņā ar likumu „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktam Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir tiesnesis, kurš ieguvis medicīnas māsas kvalifikāciju. Tomēr apstrīdētā norma liedz tiesneša amata savienošānu ar māsas darbu. Šādu apstrīdētās normas skaidrojumu Pieteikuma iesniedzējam ir sniedzis Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk – Birojs). Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 91. pantam, jo gan ārsts, gan māsa, piedaloties ārstniecībā, atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos un tādējādi nepastāvot objektīvs un saprātīgs pamats liegt tiesneša amata savienošānu ar māsas darbu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja tā ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

Pieteikumā ir sniegts pamatojums tam, ka Pieteikuma iesniedzējam nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtā daļa noteic, ka gadījumā, ja nav iespēju pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem,

pieteikumu Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Pieteikuma iesniedzējs (datums) vērsies Birojā, lūdzot sniegt uzziņu par iespēju savienot amatus. Pieteikuma iesniedzēja pamattiesību aizskāruma rašanās brīdis esot (datums), kad Birojs sniedza uzziņu, ka apstrīdētā norma liedz Pieteikuma iesniedzējam savienot tiesneša amatu ar māsas darbu. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2020. gada 29. septembrī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtnās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu pieteikumā ir jānorāda juridiskais pamatojums, proti, jāpamato katras apstrīdētās normas neatbilstība katrai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Pieteikuma iesniedzējs lūdz atzīt apstrīdēto normu par neatbilstošu Satversmes 91. panta pirmajam teikumam.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka, pamatojot apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam, pieteikumā jānorāda: 1) vai un kuras personas (personu grupas) atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos; 2) vai apstrīdētā norma paredz atšķirīgu attieksmi; 3) vai atšķirīgajai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, vai tai ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 10. jūnija sprieduma lietā Nr. 2010-69-01 10. punktu*).

Pamatojot apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību samērīguma principam, pieteikumā jānorāda: 1) vai izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai jeb vai ar izraudzīto līdzekli var sasniegt leģitīmo mērķi; 2) vai šāda rīcība ir nepieciešama jeb vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; 3) vai ierobežojums ir atbilstošs jeb vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2012. gada 20. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2011-16-01 12. punktu*).

Pieteikumā pausts viedoklis, ka gan ārsts, gan māsa, nodarbojoties ar ārstniecību, atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos, citstarp ņemot vērā arī normatīvajos aktos paredzēto pienākumu veikt resertifikāciju. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma sniedz nepamatotu privilēģiju valsts amatpersonai, kura ir ārsts un kura vēlas ārsta darbu savienot ar valsts amatpersonas amatu. Tomēr šādas vispārīgas norādes nav uzskatāmas par

pieteikuma juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē. Proti, Pieteikuma iesniedzējs nav sniedzis juridisko pamatojumu par to, kādēļ apstrīdētajā normā noteiktajai, iespējams, atšķirīgajai attieksmei, nav leģitīma mērķa un kādēļ tā neatbilstu samērīguma principam.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 192/2020).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš